

KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA

Koulutoimi

Valtuusto teki 25.5.2020 kouluverkkopäätöksen, jonka mukaan koulun toiminta lakkaa, mikäli oppilaita on toteuman ja ennusteen mukaan kahtena peräkkäisenä vuonna alle 40. Tämän päätöksen mukaisesti ja 20.9.2023 oppilasmäärän ja lukuvuoden 2024-2025 ennusteen mukaan kouluverkkoon ei tule muutoksia vuonna 2024.

Opettajien virkojen tai tuntiopettajien määrä ratkaistaan lukuvuosittain koululautakunnassa tuntikehystä päätettäessä. Tuntikehysten määrään vaikuttaa puolestaan budjetti. Kasvatus- ja koulutuslautakunta pienensi tuntikehystä lukuvuodelle 2023-24 edellisestä lukuvuodesta noin 1,5 %.

Lukion ja yläkoulun yhteinen opiskelijamäärän vähentymisestä johtuen lisätään vähitellen yläasteen ja lukion yhteisten opettajien osuutta. Seuraavien kolmen vuoden aikana oppilas/opiskelijamäärään ei ole vielä odotettavissa suuria muutoksia. Yhteisten opettajien kautta voidaan opetuksessa turvata laatu sekä riittävä määrä opetustunteja. Tehtävien täyttö mietitään tarkkaan eläköitymisten yhteydessä. Koulunkäynnin ohjaajien määrää pienennettiin lukuvuodelle 2023-24 kolmella ohjaajalla. Seuraavalle lukuvuodelle ei ole kaavailtu ohjaajien määrän vähentämistä. Ohjaajien määrässä ovat mukana myös ns. henkilökohtaiset ohjaajat, joiden määrä on viime vuosien aikana moninkertaistunut. Muutaman koulunkäynninohjaajan kustannukset maksaa toinen kunta.

Inflaation kiihtyminen on kasvattanut mm. oppikirja-, oppimateriaali-, ruokailu- ja kuljetuskustannuksia merkittävästi vuodesta 2022 lähtien.

Henkilökunnan sairastavuus on pysynyt korkealla tasolla myös pahimpien koronavuosien jälkeen. Henkilöstömenoihin on jouduttu sen vuoksi varaamaan normaalia tasoa korkeampi määräraha.

Kaupunki tekee perusopetusta, lukiokoulutusta ja Jokihelmen opistoa koskevan ERASMUS+ -akkreditointihakemuksen. Hakemuksessa esitellään pitkän aikavälin kansainvälistymissuunnitelma koskien em. oppilaitoksia.

Perusopetus

Sivistysjohtaja Erkki Seitajärvi

Perusopetuksessa palataan vähitellen koronan jälkeiseen aikaan. Korona-aika on aiheuttanut osalle oppilaita puutteita oppimisessa sekä osalle henkisen hyvinvoinnin heikkenemistä. Kouluissa pyritään tarkkailemaan tältä osin tilannetta ja lisäämään pedagogisia ja oppilashuollollisia tukitoimia niille oppilaille, jotka sitä eniten tarvitsevat. Korona on myös aiheuttanut lisäkustannuksia lisääntyneiden sairauspoissaolojen myötä. Tämän tilanteen toivotaan rauhoittuvan vuonna 2024.

Perusopetuksessa toteutetaan kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätöstä lähikouluperiaatteesta ja inklusiosta. Erityisopetuksen järjestelyihin tullaan jatkossakin kiinnittämään entistä enemmän huomiota. Keväällä 2023 aloittaneen erityisopetuksen koordinaattorin tehtäviä jatketaan. Erityisopetuksen järjestelyjen tarkastelua jatketaan koordinaattorin johdolla ja tehdään tarvittaessa toimenpiteitä opetuksen järjestämisen suhteen. *Erityisopetuksessa noudatetaan kasvatus- ja koulutuslautakunnan 28.3.2023 § 24 tekemiä linjauksia.*

Opettajien ja koulunkäynninohjaajien digivalmiudet ovat hyvällä tasolla ja kehittyivät koronasta johtuvien etäopetusjaksojen myötä. Kouluille hankitaan vähitellen lisää digitaalisia välineitä (mm. kosketusnäyttöjä ja henkilökohtaisia tietokoneita oppilaille) opetussuunnitelmassa esitetyn digitaalisen opetuksen mahdollistamiseksi. Painopiste oppilastietokoneiden hankinnassa on vielä vuonna 2024 yläkoululla.

Kaupunki on mukana Harrastamisen Suomen mallin kerhotoiminnan järjestämisessä. Hauska Harrastaa Haapavedellä -hanke käynnistettiin alkuvuodesta 2021 ja se jatkuu vuonna 2024. Pohjois-Suomen AVI myönsi hankkeelle lukuvuodelle 2023-24 kaikkiaan 28 500 euroa. Kerhoja on käynnissä yli 25 ja niitä järjestetään kaikilla kouluilla.

Oppivelvollisuuslain uudistumisen myötä on yläkoulussa lisätty oppilaanohjausta ja pyritty siten vähentämään koulupudokkuutta ja varmistamaan kaikkien oppilaiden siirtyminen opiskelemaan toiselle asteelle, kuten oppivelvollisuuslaki edellyttää. Poissaolojen seurantaan ja niiden ehkäisyyn on kiinnitetty entistä tarkemmin huomiota mm. uuden poissaolojen seurantamallin avulla.

HALLINTOPALVELUT	TP 2022	TA2023	TA 2024
Toimintatulot	287	200	211
Toimintamenot	538	411	415
Netto	251	211	204

Oppilasmäärä laskee Haapaveden kaupungissa muutaman seuraavan vuoden aikana varsin voimakkaasti, ja suurin käänne tapahtuu vuodesta 2026 lähtien, kun pienet ikäluokat tulevat kouluikään. Perusopetuksen oppilasmääräennusteen mukaan perusopetuksen oppilasmäärä laskee syksyn 2023 noin 860:sta oppilaasta noin 740:een oppilaaseen vuoteen 2028 mennessä eli noin 14 %. Alakoulujen puolella lasku on vielä merkittävämpi eli noin 570 oppilaasta noin 460:een oppilaaseen (19%). Oppilasmäärän lasku on todennäköisesti vielä ennustettakin nopeampi, mikäli muuttoliike jatkuu samanlaisena kuin viime vuosina.

Perusopetuksen oppilasmäärä syksyllä 2023 ja ennuste vuosille 2024-2029:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Yläkoulu	287	290	292	287	293	283	279
Hyttikallio	200	206	231	236	235	233	224

Mäkirinne	221	197	182	150	131	115	102
Humaloja	60	60	54	50	47	41	36
Mieluskylä	39	43	43	35	27	28	25
Vattukylä	54	51	48	44	44	44	41
Alakoulut yhteensä	574	557	558	515	484	461	428
Peruskoulu yhteensä	861	847	850	802	777	744	707

Oppilaat

	TP2022	TA2023	TA2024
Alakoulut	587	587	557
Yläkoulu	297	297	290

PERUSKOULUTUS	TP 2022	TA2023	TA 2024
Toimintatulot	107	55	156
Toimintamenot	9213	9735	9896
Netto	9106	9680	9740

Lukio

Rehtori Erkki Seitajärvi

Lukion opiskelijamäärä on kasvanut viime vuosina voimakkaasti ja kasvu on jatkunut syksyllä 2023. Tähän vaikuttivat varmastikin uuden koulurakennuksen tulo, mutta myös koulun maksamat ajokorttikustannukset.

Lukion markkinointiin on pyritty panostamaan viime vuosina mm. sosiaalista mediaa hyödyntämällä. Koulun toimintaa on muokattu uuden opetussuunnitelman hengessä entistä opiskelijaystävällisemmäksi ja pyritty mahdollistamaan opiskelijoille entistä paremmat mahdollisuudet vaikuttaa koulun toimintaan mm. opiskelijajäsenten osallistumisella sekä lukion kehittämissyhmän että opettajien kokouksiin. Lukuvuonna 2023-24 otetaan käyttöön ns. aktiivisuuspassi, jolla opiskelijat voivat osoittaa aktiivisuutensa sekä koulun sisäisissä että ulkopuolisissa tapahtumissa.

Uuden koulurakennuksen myötä lukio profiloituu entistä enemmän taidepainotteiseksi lukioksi, sillä tähän profiloitumiseen on paikkakunnalla hyvät mahdollisuudet. Taideaineiden osalta tehdään yhteistyötä erityisesti Jokihelmen opiston ja Jokilaaksojen musiikkiopiston kanssa.

Pohjois-Pohjanmaan etälukioverkoston lopetettua toimintansa keväällä 2023 ovat Oulun eteläisen alueen lukiot kehittäneet omaa alueellista etälukioverkostoa. Toiminta on käynnistynyt hankkeen

kautta syksyllä 2023 ja laajenee vuonna 2024.

Uuden osaamisen lukio -hankkeelle (ESR) on haettu jatkorahoitusta vuodesta 2024 alkaen. Hankkeessa on tarkoitus kehittää alueen korkeakoulujen, lukkioiden ja työelämän yhteistyötä. Yksi hankkeen koordinaattoreista tulee sijoittumaan Haapavedelle.

Uusi opetussuunnitelma on otettu käyttöön syksyllä 2021 ja se on käytössä kaikilla ikäluokilla lukuvuonna 2023-24. Lukiossa painostetaan vuonna 2024 erityisesti korkeakoulu- ja työelämäyhteistyöhön, tehostettuun opiskelijoiden ohjaukseen sekä opiskelijoiden osallistamiseen koulun toimintaan. Opiskelijoiden hyvinvoinnin seuraaminen on tullut koronan myötä tärkeämmäksi ja tätä seurantaan tullaan jatkamaan. Opiskeluhooltoon on Pohteen tulon myötä saatu hieman lisää resursseja ja kuraattorin vastaanotto lukiolle, mikä tehostaa opiskeluhoiltoa.

Opiskelijat	TP2022	TA2023	TA2024
	120	122	130

LUKIO	TP 2022	TA2023	TA 2024
Toimintatulot	21	8	11
Toimintamenot	1166	1139	1117
Netto	1145	1131	1106

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuspäällikkö Outi Pudas

Varhaiskasvatus pohjautuu varhaiskasvatuslakiin, valtakunnalliseen varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman perusteisiin sekä kaupungin omiin varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmiin.

Varhaiskasvatukseen sisältyy lasten päivähoido, vuorohoido, esiopetus, varhaiserityiskasvatus, leikkikenttätöiminta, kotihoidon- ja yksityisen hoidon tuki, yksityisen hoidon tuen kuntalisä ja varhaiskasvatuksen palveluseteli.

Alle kouluikäisten lasten määrä Haapavedellä on viime vuosina ollut laskusuunnassa. Varhaiskasvatuksen kysyntä on kevääseen 2023 ollut hienoisessa nousussa, minkä jälkeen se on tasaantunut. On odotettavissa, että kysyntä ei lähde tuntuvaan kasvuun vuonna 2024. Kotona kotihoidontuella hoidettavien lasten määrä näyttää vähentyneen myös vuoden 2023 aikana.

1.8.2020 voimaan tullut varhaiskasvatuslain muutos varhaiskasvatuksen subjektiivisen oikeuden

laajentamisesta on lisännyt varhaiskasvatuksen kysyntää. Päiväkotien lapsiryhmien kokoa pienennettiin 3-6-vuotiaiden lasten ryhmien osalta 3 paikkaa /ryhmä. Aluksi paikkojen vähennys päiväkodeissa toi haastetta hoitopaikkojen riittävydestä kysyntää vastaavaksi, mutta vuodesta 2023 syksystä lähtien tilanne on tasaantunut.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen osalta Ahjolan päiväkodin toimintaa on muutettu 1.8.2021 alkaen kaksivuotisen esiopetuskokeilun vuoksi. Ahjolassa syksyllä 2017 aloitettu kerhotoiminta on toistaiseksi tauolla ja tilalle on tullut kaksivuotisen esiopetuskokeilun kokeiluryhmä. Ahjolan päiväkodin alaisuudessa toimii siis neljä kokopäiväryhmää, joista kaksi on kokeiluesiopetusryhmiä ja toinen ryhmä niistä on Haapaveden opiston tiloissa. Kaksivuotinen esiopetuksen kokeilu päättyy toukokuussa 2024.

Päiväkotit Onnimannissa toimii kuusi päiväkotiryhmää, joista kaksi ryhmää (Ketunleivät ja Metsätähdet) on keskittynyt vuorohoitoa tarvitsevien lasten varhaiskasvatukseen. Vuorohoidon kysyntä lisääntyy edelleen työpaikkojen laajentuneiden työaikojen vuoksi. Tämän hetken suurin muutos vuorohoitoon on lasten yöhoidon lisääntyminen. Kunnallista varhaiskasvatusta tarjoavista yksiköistä Pikku-Marttan päiväkodin toiminta päättyi 2.6.2023 ja Vienolan ja Laitakallion päiväkotien toiminta päättyi 5.1.2024 uuden Pilke päiväkotit Taikakummun valmistuttua.

Varhaiskasvatusta tarvitsevien lasten esiopetus järjestetään pääsääntöisesti päiväkodeissa.

Viime vuosina perhepäivähoitajien määrä on vähentynyt huomattavasti. Tavoitteena on saada lisää perhepäivähoitajia, jolloin perheille olisi tarjolla varsinkin pienille lapsille toivottuja pieniä hoitoryhmiä. 1.8.2022 käynnistyi perhepäivähoitajien kaksivuotinen palkkauskokeilu. Kokeilun myötä uusia perhepäivähoitajia ei löytynyt. Hallintojaosto päätti kuitenkin kokouksessaan syyskuussa 2023, että perhepäivähoitajien palkkaus pysyy toistaiseksi samalla tasolla palkkakokeilun jälkeenkin.

Ryhmäperhepäiväkotitoiminta on osa perhepäivähoitoa. Uuden Pilke päiväkotit Taikakummun valmistuttua myös Minttulan ryhmäperhepäiväkodin toiminta päättyi. Samalla myös perhepäivähoidossa olevien lasten perhepäivähoitajan työajantasausvapaiden varahoitopaikka siirtyy Ahjolan ja Onnimannin päiväkoteihin.

Varhaiserityiskasvatusta kehitetään, jotta kaikille erityistä tukea tarvitseville lapsille voitaisiin tarjota heidän tarpeidensa mukaista kehityksen ja oppimisen tukea jo varhaisessa vaiheessa. Myös lapsen oppimisen taitoja tulee vahvistaa jo ennen koulun aloittamista. 1.8.2023 varhaiskasvatuksessa aloitti vakituinen, pätevyyden omaava ryhmässä toimiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Tämän myötä varhaiserityiskasvatusta sai lisää työpanosta. Varhaiskasvatuksen opettajien lisä- ja täydennyskoulutuksella helpotetaan lapsen tuen polkua. 1.8.2022 voimaan tulevan varhaiskasvatustuksen myötä on otettu käyttöön kolmitasoinen tuki ja Haapavesi osallistuu OKM:n rahoittamaan hankkeeseen jonka tarkoituksena on edistää varhaiskasvatustuksen muutoksen mukanaan tuomaa tuen uudistusta. Hanke toteutetaan ajalla 1.8.2022 – 31.12.2023. Hankkeeseen on saatu rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä 159 640 euroa.

Varhaiskasvatustalain tuli muutoksia 1.8.2021 alkaen. Henkilökunnalla on velvollisuus ilmoittaa

havaitsemastaan epäkohdasta tai epäkohdan uhasta, jos ne koskevat varhaiskasvatuslain vastaista toimintaa. Toisena muutoksena tuli uusi sääntö päiväkodin henkilöstömitoituksesta poikkeamiseen. Päiväkotien suhdeluvusta (1/4, 1/7) poikkeaminen ei voi olla jatkuvaa eikä päivittäistä eikä se voi kestää koko toimintapäivän ajan, vaan sen tulee olla luonteeltaan lyhytaikaista ja satunnaista. Tämä luo painetta erityisesti äkillisten ja lyhytaikaisten sijaisten saamiseen päiväkoteihin.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen vaihtoehtona perheillä on mahdollisuus valita myös yksityinen varhaiskasvatus tai kotihoidon tuki. Haapaveden kaupunki maksaa yksityisen hoidon tuen kuntalisää. Varhaiskasvatuksen palvelusetelin myötä yksityinen varhaiskasvatus lisääntyy uuden Pilke päiväkotit Taikakummun aloittaessa toimintansa 8.1.2024.

Talouden tasapainottamisohjelmassa on asetettu varhaiskasvatukselle tehtäväksi ryhmäkokojen ja päiväkotien täyttöasteen tarkastelu. Tätä tullaan edelleen tarkastelemaan vuonna 2024.

Varhaiskasvatus

	TP2022	TA2023	TA2024
hoitopäiviä	36759	30033	19300
lapsia päivähoidossa	329	317	180
hoitolapsia yhteensä	417	389	350

* Esiopetuspäivät eivät sisälly hoitopäivien määrään

Varhaiskasvatus	TP2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	295	320	80
Toimintamenot	4939	5075	4641
Netto	4645	4755	4561